

یک-را که برای انتخاب رئیس جمهور لازم است، حذف کند. این شرط که در سال ۲۰۱۹ پذیرفته شد، پیروزی در انتخابات را دشوارتر کرده است. حزب اپوزیسیون این تغییر را رد کرده است. اما بحث‌های آتی درباره قانون اساسی جدید قطعاً عزم و توانایی احزاب مخالف را برای ایستادگی در برابر تلاش‌های اردوغان برای تحکیم قدرتش به محک خواهد گذاشت.

چالش‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی برای پاکستان

ماروین جی واینسام / مدیر برنامه مطالعات افغانستان و پاکستان

پاکستان با عبور از پیچ‌وخم چالش‌های داخلی و خارجی، به آینده امیدوار است اما با ورود به سال ۲۰۲۴، این کشور با خطرات بیشتر مواجه خواهد شد. با وجود توافق ۳ میلیارد دلاری با صندوق بین‌المللی پول در اواسط سال ۲۰۲۳ و دریافت تضمین‌های اخیر مبنی بر میلاردها سرمایه‌گذاری از سوی کشورهای حاشیه خلیج فارس، اقتصاد پاکستان همچنان در وضعیت نابسامان باقی خواهد ماند. مهمتر از همه، پاکستان با تعهدات بدهی خارجی ۲۱ میلیارد دلاری برای سال مالی ۲۰۲۴ دست‌وپنجه‌نرم می‌کند، که اگر نخواهد از تجدیدبدهی‌های جلوگیری کند، به امتیازات وام‌های ساخت‌و‌ساز و بخشش طلبکاران نیاز دارد. علاوه بر این، این کشور از ذخایر ضعیف از خارجی، کاهش ارزش روپیه و صادرات اندک رنج می‌برد. انتظار می‌رود قیمت‌های بالای وارداتی مواد غذایی و سوخت نیز بر اقتصاد این کشور تأثیر بسزایی داشته باشند. در عرصه سیاسی، انتخابات سراسری آتی که در فوریه سال ۲۰۲۴ برگزار می‌شود، به عنوان آزمونی حیاتی برای انتقال دموکراتیک قدرت در پاکستان و برهه‌های مهم برای داینامیک در این کشور تبدیل خواهد شد. به حاشیه راندن عمران خان و تشدید رقابت بین احزاب سیاسی اصلی، از جمله حزب مسلم‌لیگ پاکستان (نواز) و حزب مردم پاکستان، که هر کدام به دنبال سرمایه‌گذاری بر خلا سیاسی در این کشور هستند، می‌تواند شکاف سیاسی در این کشور را بیشتر کند. پیش‌بینی می‌شود هیچ حزبی به پیروزی قاطع در انتخابات نائل نشود و برای تشکیل دولت نیاز به ائتلاف درون حزبی داشته باشد. فقدان یک نیروی سیاسی قوی و متحد و چشم‌انداز یک رژیم ائتلافی پس از فوریه سال ۲۰۲۴ نیز نقش مهمی در تعیین داینامیک روابط نظامی این کشور ایفا خواهد کرد. سابقه تاریخی نشان می‌دهد که دولت‌های ائتلافی معمولاً دچار تزلزل خواهند شد و با مسئولیت‌پذیری طرفه می‌روند یا به ارتش اجازه می‌دهند تا قدرت خود را گسترش دهد. جهت‌گیری چالش‌های امنیتی پاکستان نیز به همان اندازه مهم است. این کشور در سال ۲۰۲۴ با یک شورش اسلامی مواجه است. تحریک طالبان پاکستان بدون شک با پیروزی طالبان افغانستان در سال ۲۰۲۱ جسورتر شده است. حملات تروریستی افزایش یافته و در فاصله یک سال پس از به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان این حملات افزایش ۵۰ درصدی داشته است. تعداد فزاینده‌ای از جنگجویان طالبان موفق به نفوذ

بحران انسانی در سوریه

چارلز لیستر / مدیر برنامه‌های سوریه و مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی

در سطح بشردوستانه، چشم‌انداز سوریه و مردم این کشور در سال ۲۰۲۴ بدتر از همیشه خواهد بود. از اول ژانویه سال ۲۰۲۴، برنامه جهانی غذا به‌طور کامل به برنامه کمک به سوریه پایان خواهد داد و شرکای آمریکایی و اروپایی این نهاد سازمان ملل در نظر دارند بودجه کمک خود به سوریه را ۲۰ تا ۴۰ درصد کاهش دهند. این کاهش قریب‌الوقوع و فاجعه‌بار کمک‌ها در حالی اتفاق می‌افتد که نیازهای بشردوستانه در سراسر سوریه بیش از هر زمان دیگری است. به‌طوری که ۹۰ درصد سوری‌ها زیر خط فقر زندگی می‌کنند و تقریباً ۶۵ درصد از آنها از امنیت غذایی برخوردار نیستند. با توجه به اینکه شرایط انسانی در سوریه در حال حاضر بسیار وخیم است، تصور اینکه این شرایط چقدر می‌تواند بدتر شود، دشوار است. این شرایط انگیزه سوری‌ها برای فرار از کشور و حرکت به سمت اروپا در جست‌وجوی آینده‌ای پایدارتر را بیشتر خواهد کرد. با توجه به اینکه پوند سوریه در حدود ۱۴۰۰۰ دلار در نوسان است، دولت سوریه، حتی اگر بخواهد هم هیچ ظرفیت در راستای بهبود وضعیت ندارد. پس از آنکه ابتکار منطقه‌ای برای تعامل مجدد و عادی‌سازی روابط با سوریه، هیچ تأثیر بسزایی در بهبود وضعیت سوریه نداشت، همچنان هیچ دلیلی وجود ندارد که باور کنیم ابتکار عادی‌سازی روابط با سوریه در سال ۲۰۲۴، تأثیر مثبتی خواهد داشت. اگر چه آن تلاش‌های منطقه‌ای ناموفق باعث تجدید گفت‌وگوهای چندجانبه پشت درهای بسته در اواخر سال ۲۰۲۳ بر سر چشم‌انداز حرکت دیپلماتیک در سوریه شد، اما هیچ ایده جدیدی ظاهر نشده و اگر هم ایده‌ای وجود داشته بیشتر به اختلافات دامن زد. با توجه به حواس‌پرتی روسیه به واسطه جنگ در اوکراین، بعید است مسکو در سال ۲۰۲۴ اقدام دیپلماتیک جدیدی در خصوص سوریه صورت دهد. این بدان معناست که روند سیاسی سوریه همچنان معلق باقی خواهد ماند؛ خطوط درگیری احتمالاً به همان شکل باقی خواهند ماند. با فرض اینکه جنگ اسرائیل در غزه برای مدتی تا سال ۲۰۲۴ ادامه یابد، سوریه همچنان یک جبهه‌تانویه برای خصومت‌های ژئوپلیتیکی خواهد بود و نیروهای تحت حمایت ایران در سوریه، به دنبال اخراج نیروهای آمریکایی از طریق حملات پهنابری و موشکی خواهند بود. اگر این حملات ادامه یابند یا ماهیت قوی‌تری پیدا کنند، دوام استقرار نیروهای ایالات متحده در شمال شرق سوریه کاملاً زیر سوال خواهد رفت.

عراق قرار است در اول ژانویه سال ۲۰۲۴، اقدامی هماهنگ با مقامات ایالات متحده، برداشت نقدی و تراکنش‌های دلاری را ممنوع کند. این آخرین فشار مقامات عراقی برای جلوگیری از استفاده از ذخایر ارزی این کشور در تراکنش‌های غیرقانونی مانند دور زدن تحریم‌های آمریکا توسط ایران یا انتقال دلار به سوریه و ایران است. به رغم تعهد دولت عراق به مبارزه سخت با فساد، کارنامه نخست‌وزیر این کشور در این زمینه در سال ۲۰۲۳ ناامیدکننده بوده و احتمالاً در سال ۲۰۲۴ نیز به همین منوال خواهد ماند

سیاستمداران

اسرائیل تنها ۳ گزینه دارد

عصاوارشد حماس اسامه حمدان در گفت‌وگو با شبکه المیادین در خصوص انتشار اخباری از تحرکات جدید در خصوص مذاکره غیر مستقیم با تل آویو برای دستیابی به توافق جدید تبادل اسرا، تصریح کرد: «موضع ما محکم و روشن است. هیچ صحبتی از مذاکره قبل از توقف تجاوز وجود ندارد.» حمدان با اشاره به اینکه مقاومت در غزه می‌تواند برای ماه‌ها پایداری کند، افزود: «خشم در خیابان‌های اسرائیل به دلیل عدم آزادی اسرا و کشته شدن ۳ نفر توسط گلوله‌های سربازان این رژیم موج می‌زند. اشغالگران تنها سه گزینه دارند: گزینه شالیت، گزینه سربازانی که با گلوله هم‌زمان‌شان کشته می‌شوند یا گزینه رون آزاد.» گلعاد شالیت سرباز اسرائیلی است که گردان‌های القسام، شاخه نظامی حماس در سال ۲۰۰۶ او را اسیر کرد و اشغالگران نتوانستند او را پیدا کنند تا اینکه حماس در سال ۲۰۱۱ موفق شد او را با بیش از هزار اسیر مبادله کند. رون آزاد، خلبانی است که پس از سرنگونی هواپیمایش در سال ۱۹۸۶ در لبنان، ناپدید شده است.

حزب حاکم صربستان، پیروز انتخابات

رئیس جمهور صربستان، الکساندر ووچیچ، موفق شد جایگاه حزب خود را در پارلمان این کشور تثبیت کند. پس از آن که بررسی نظرات افرادی که رأی داده‌اند نشان داد که حزب حاکم صربستان موسوم به حزب ترقی خواه صربستان (SNS) بیش از نیمی از کرسی‌های پارلمانی را در انتخابات پارلمانی به دست آورده است، رئیس جمهور این کشور بالکان الکساندر ووچیچ در انتخابات پارلمانی روز یکشنبه اعلام پیروزی کرد. دولت ووچیچ در پی اعتراضات به دو تیراندازی گسترده در ماه می که به مرگ ۱۸ نفر منتهی شد، خواستار برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی شد. انتخابات پیشین در سال ۲۰۲۲ برگزار شد و انتخابات پارلمانی روز گذشته (یکشنبه)، پنجمین انتخابات از سال ۲۰۱۲ و زمانی است که حزب حاکم برای اولین بار به قدرت رسید.

پرتاب موشک به دریای ژاپن

وزارت دفاع ژاپن در بیانیه‌ای اعلام کرد، کره شمالی ساعت ۸:۲۴ دقیقه صبح روز دوشنبه (به وقت محلی)، ساعتی پس از پرتاب یک موشک کوتاه برد، یک موشک بالستیک به سمت دریای ژاپن پرتاب کرده است. در این بیانیه آمده است: «موشک بالستیک کره شمالی احتمالاً خارج از منطقه انحصاری اقتصادی ژاپن (EEZ) خواهد افتاد.» این بیانیه می‌افزاید: «انتظار می‌رود این موشک حدود ساعت ۹:۳۷ دقیقه صبح امروز (دیروز) در نزدیکی جزیره هوکایدو خارج از منطقه اقتصادی انحصاری این کشور در دریای ژاپن سقوط کند.» در ادامه این بیانیه آمده است: «گارد ساحلی ژاپن نیز حوالی ساعت ۸:۲۸ دقیقه صبح اعلام کرد که کره شمالی احتمالاً یک موشک بالستیک پرتاب کرده است و از کشتی‌ها خواست احتیاط کنند.» فومیو کیشیدا، نخست‌وزیر ژاپن پس از برگزاری این جلسه اضطراری، اعلام کرد: تاکنون هیچ خسارتی از محل سقوط این موشک گزارش نشده است.

سراب صلح در یمن

ندوه الدوسری / دانش‌پژوه غیرمقیم

حملات اخیر نیروهای یمنی به کشتی‌ها در دریای سرخ نگرانی‌هایی را در مورد آزادی دریانوردی و امنیت آب‌های بین‌المللی برانگیخته است. طی دو ماه گذشته، ارتش ملی یمن، یک کشتی باری را توقیف کرده و به چهار کشتی تجاری دیگر آسیب رسانده است. نیروی دریایی ایالات متحده حداقل شش موشک شلیک‌شده توسط یمنی‌ها را رهگیری کرده است. حملات یمنی‌ها اعتماد به ایالات متحده، سازمان ملل و تلاش‌های بین‌المللی برای دستیابی به یک راه حل صلح‌آمیز برای پایان دادن به درگیری در یمن را کاهش داده است. این کشور از زمانی که حوثی‌ها پایتخت صنعا را در سپتامبر ۲۰۱۴ تصرف کردند، درگیر جنگ بوده است. یک ائتلاف به رهبری عربستان سعودی در ماه مارس سال ۲۰۱۵ در یمن مداخله نظامی کرد اما نتوانست حوثی‌ها را شکست دهد. اخیراً، ریاض در تلاش است تا از درگیری‌ها در یمن فاصله بگیرد. این کشور در آوریل سال ۲۰۲۳ توافق آتش‌بس را با حوثی‌ها امضا کرد و تعامل دیپلماتیک خود را با حوثی‌ها برای دستیابی به توافق تشدید کرد. ائتلاف به رهبری عربستان سعودی همچنین شورای رهبری ریاست جمهوری (PLC) را برای متحد کردن نیروهای ضد حوثی تشکیل داد. با این حال، تنش بین سعودی‌ها و امراتی‌ها به اختلافات در PLC دامن زده و موقعیت آن را در برابر حوثی‌ها تضعیف کرده است. PLC در مورد تحولات مذاکرات عربستان سعودی و حوثی‌ها در بی‌خبری نگه داشته شده است. حوثی‌ها هنوز با عربستان مصالحه نکرده‌اند و خواستار خروج بی‌قید و شرط ائتلاف تحت رهبری عربستان سعودی از یمن، به رسمیت شناختن انحصاری انصارالله به عنوان نیروی قانونی در یمن و دریافت غرامت قابل توجه و ارائه پیشنهاد بازسازی یمن هستند. آنها بسیج خود را تشدید کرده‌اند و حدود ۵۰ هزار جنگجو را خارج از شهر مارب مستقر کرده‌اند. ارتقای توان موشکی آنها و موقعیت ضعیف رقیب آنها، باعث تقویت انگیزه این گروه شده است. چشم‌انداز یمن در سال ۲۰۲۴ بد است. صرف‌نظر از توافق احتمالی، تحولات اخیر حاکی از آن است که قدرت حوثی‌ها در داخل یمن بیشتر خواهد شد. حملات آنها در دریای سرخ علیه اسرائیل ممکن است موجب تحریم‌ها و مداخله نظامی بین‌المللی شود؛ مسیر صلح در یمن بسیار طولانی و پر از مشکلات به نظر می‌رسد.

